

Міністэрства культуры Рэспублікі Беларусь

Установа адукацыі

«Беларуская дзяржаўная акадэмія музыкі»

Іна Дзмітрыеўна Назіна:

**Музыкант – Інструмент –
Выканальніцтва – Музыка –
Філасофія інструменталізму**

Зборнік навуковых артыкулаў (1978–2020)

Мінск 2024

УДК 781.7(081)
ББК 85.31
Н 19

Рэдактар-складальнік
доктар мастацтвазнаўства І. Ф. Двужыльная

Друкуецца ў адпаведнасці з рашэннем вучонага савета
Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі.

Н 19 **Іна Дзмітрыеўна Назіна: Музыкант – Інструмент – Выканальніцтва –
Музыка – Філасофія інструменталізму:** зборнік навуковых артыкулаў
(1978–2020) / рэд.-склад. І. Ф. Двужыльная. – Мінск: Беларуская дзяржаўная
акадэмія музыкі, 2024. – 435 с., іл., нот.

ISBN 978-985-7305-08-7.

У кнігу ўвайшлі навуковыя артыкулы беларускага этнамузыкалага І. Д. Назінай, апублікаваныя ў розных выданнях у 1978–2020 гг. Чытач даведаецца пра ўнікальную народную інструментальную культуру Беларусі, пра яе ўспрыманне навукоўцам, які шмат часу правёў у фальклорных экспедыцыях, запісваючы народных умельцаў – іх апаваданні і ігру на музычных інструментах. Зборнік выклікае цікавасць і ў музыказнаўцаў, і ў шырокага кола чытачоў.

УДК 781.7(081)
ББК 85.31

ISBN 978-985-7305-08-7

© Установа адукацыі
«Беларуская дзяржаўная
акадэмія музыкі», 2024

Змест

Ад рэдактара-складальніка. <i>І. Ф. Дзужыльская</i>	7
Слова пра вучонага. <i>Н. П. Яканюк</i>	8
2012	
Захаваць і аддаць (да 75-годдзя прафесара І. Д. Назінай). <i>В. У. Дадзіёмава</i> . . .	17
1978	
1. Жалейка	20
1981	
2. Музычныя інструменты	30
1982	
3. Проблемы синкретизма и сигнальная музыка белорусов	38
1984	
4. Выраб музычных інструментаў	39
1985	
5. Музыкальная інфармацыя ў Бібліі Францыска Скарыны.	46
1986	
6. Белорусские народные наигрыши.	50
1989	
7. Арганы на Беларусі	57
1991	
8. І свята, і абрад	60
1992	
9. «Жаніцьба Цярэшкі» як сукупнасць мастацкіх кампанентаў: іх характарыстыка.	63
1994	
10. Гуслі на Беларусі (тэрмін і рэаліі).	85
1995	
11. О понятии «голос» в традиционной музыкально-инструментальной культуре белорусов	91

1996	
12. Этноинструментоведение в Белоруссии: основные направления и аспекты исследования	93
1997	
13. Становление и развитие белорусского этноинструментоведения как специальной научной дисциплины	97
14. К истории изготовления народной скрипки в Беларуси	141
15. Народные музыкальные инструменты ў святле антрапамарфізму	145
1998	
16. Традиционная народно-инструментальная музыка Беларуси	150
1999	
17. Аб дыялектыцы традыцыйнага і новага: з гісторыі скрыпкі на Беларусі	185
2002	
18. Кафедра беларускай музыкі: шляхамі Л. С. Мухарынскай	194
2003	
19. Инструмент – музыкант – музыка в антропоморфных представлениях белорусов	196
2003	
20. Гукаінструментальныя сігналы беларусаў у аспекце тэорыі камунікацыі	203
2004	
21. Белорусские цимбалы в координатах «традиционное – современное».	228
22. О базисных концептах исследования традиционной музыкально- инструментальной культуры Беларуси	234
23. Комплекс «танец – песня – музыка» в колядно-игровой обрядности белорусов	239
2005	
24. Традыцыйная інструментальная музыка беларусаў: у пошуках сэнсаў	245
2006	
25. «Песеннае – інструментальнае» ў музычным фальклоры беларусаў.	250

2007	
26. Народны музыкант-мысліцель у святле ўспрымання даследчыка	258
2008	
27. Традыцыйная музычна-інструментальная культура беларусаў як прадмет спецыяльнага вучэбнага курса	266
28. Інструментальная музыка беларусаў	276
2009	
29. Белорусские дудки в междисциплинарном освещении	338
30. О специфике учебного курса «Народная музыкально-инструментальная культура Беларуси»	342
2010	
31. Белорусская народная музыкально-инструментальная культура в ее этнически константных проявлениях	349
32. Музыкальный инструментарий в свете народной терминологии (на белорусском материале)	354
2011	
33. Никифоровский – основоположник этноинструментоведения в Беларуси	357
34. О некоторых нераскрытых возможностях научного наследия В. Н. Добровольского	361
35. Об основополагающих сферах функционирования звона в Беларуси (постановка проблемы)	365
36. Звукоподражательность как феномен традиционной инструментальной музыки белорусов	371
2012	
37. У истоков этноинструментоведческой мысли в Беларуси	377
38. Традыцыйная музычна-інструментальная культура Беларусі як сістэма	379
2013	
39. Гістарычны шлях народнай скрыпкі ў Беларусі: таямніцы, пошукі, гіпотэзы	384

2014	
40. Звуковые инструменты в похоронно-поминальной обрядности белорусов	390
41. История изучения дударской традиции в Беларуси	394
2015	
42. Чытаючы манаграфію В. Ярмолы	403
43. Народная інструментальная музыка беларусаў: праблемы семантыкі, метадалогіі і класіфікацыі.	406
2017	
44. О ранних формах традиционной инструментальной музыки белорусов	410
2020	
45. Фальклорна-інструментальная музыка Беларусі вачыма народных музыкантаў	416
2021	
Памяти И. Д. Назиной (1937–2021). <i>О. В. Дадіомова</i>	429
Спіс артыкулаў, якія ўвайшлі ў зборнік	431